

راه استقلال و آزادی

(مصاحبه با آقای عباس داریخ)

اشاره:

آقای عباس داریخ (کارشناس روابط بین‌الملل و رئیس مؤسسه مطالعاتی لیتوانیایی - لبنانی در لیتوانی) در خرداد ماه سال جاری و ایام سالگرد رحلت امام خمینی، چند روزی مهمان کشورمان بودند. مصاحبه‌ای با این تحلیل‌گر امور سیاسی انجام داده‌ایم که خلاصه آن در پی می‌آید.

* * *

حضور: چگونه با امام خمینی و انقلاب اسلامی آشنا شدید و آن را چگونه یافتید؟

آقای عباس داریخ: من زاده جنوب لبنان هستم و در یک خانواده مذهبی به دنیا آمدم. وقتی کودکی خردسال بودم، ایران در حال انقلاب اسلامی بود. اطرافیان من یعنی پدر و مادر و برادرها و خواهرهای من از جریانات انقلاب اسلامی آگاهی داشتند و درباره آن صحبت می‌کردند.

وقتی انقلاب ایران به پیروزی رسید و شکوفا شد خصوصاً در دورانی که شاخه و شعبه‌ای از آن به نام حزب الله در لبنان پا گرفت، از این طریق توانستم با انقلاب اسلامی ایران و شخصیت امام خمینی بهتر و بیشتر آشنا شوم. روحانیت و معنویت آن مرد اندیشه‌مند و پاک‌اندیش برای ما مهم بود و خیلی دوست داشتیم ایشان را هرچه بیشتر بشناسیم، آن مرد مخلص خدا و اهل بیت (ع)، امام محرومان و مستضعفان که آمده بود تا رهایی‌بخش ملل مستضعف و مظلوم از زیر یوغ کفر و ظلم

□ امام آمده بود تا رهایی بخش
مستضعفان از زیر یوغ کفر و ظلم و ستم
باشد

□ امام موسی صدر در واقع، چشمه‌ای
زالال بود از دریای روحانی امام که
اندیشه‌های انقلابی ایشان را به لبنان
منتقل کرد

و ستم باشد، فقیه بزرگی که حکومت شاه می‌دانست چون نوری همه‌جا را فراخواهد گرفت و برای نظام شاهنشاهی مشکل ساز خواهد شد.

حکومت شاه نمی‌توانست او را تحمل کند و سرانجام نیز همچون عباسیان که علویان را از خود طرد و تبعید می‌کردند، کاری که نایستی انجام می‌دادند انجام دادند و امام خمینی را از کشور تبعید کردند. اما امام در دوره طولانی تبعید حتی یک روز هم برای خود زندگی نکرد بلکه با تمام نیرو و تلاش با تمسک به قرآن و اهل بیت (ع) و فقاہت، در راه انقلاب اسلامی و مقابله با ظلم و ظالم و استعمار به جهاد خویش ادامه دادند.

کتابهای متعددی که از ایشان به یادگار مانده است حاکی از اندیشه‌های عالی و ناب ایشان دارد. در لبنان هم امام موسی صدر از یاران ایشان و از نسل سادات حسینی است که فعالیت داشت

و امام خمینی را هر چه بهتر به ما معرفی کرد و شناساند. امام موسی صدر از مریدان و شاگردان امام و در واقع، چشمه‌ای زلال بود از دریای روحانی امام خمینی که اندیشه‌های انقلابی امام را به لبنان منتقل کرد.

امام موسی صدر که از خانواده‌ای با اصل و نسب بود دوران تحصیل خود را در قم گذراند و وقتی به لبنان بازگشت همه معانی و افکار سرچشمه گرفته از منابع رسول‌الله و اهل بیت (ع) را وارد لبنان کرد و به روشنگری پرداخت.

به هر حال وقتی انقلاب اسلامی ایران به پیروزی رسید خیلی از دول عربی بر این باور بودند که چندان نخواهد پایید و در این روزگار از بین رفتنی است ولیکن این انقلاب از جانب خداوند متعال حمایت و هدایت می‌شد.

حضور: آشنایی مردم لیتوانی با انقلاب اسلامی ایران و کلاً ایران و نیز مسلمانان چگونه است؟

عباس داریخ: جمهوری لیتوانی یک جمهوری تازه به استقلال رسیده است که مدتها تحت حکومت اتحاد جماهیر شوروی سابق بود. مردم لیتوانی از این اشغال طولانی در رنج بودند و اینک پس از رهایی، راه پیشرفت و ترقی را شروع کرده‌اند و با ملل دیگر ارتباطات جدیدی پیدا کرده‌اند و چون ایران هم در پی ایجاد ارتباط عادلانه با دیگر کشورهاست خیلی سریع در قلوب نه تنها ملت لیتوانی بلکه در کل اروپا رسوخ و نفوذ یافته است.

مردم لیتوانی ایران را فقط یک کشور مسلمان نمی‌دانند بلکه ایران و مردم آن را کشور و ملتی سربلند می‌شناسند که راه استقلال و آزادی را برگزیده است و آنها به این آزادی احترام می‌گذارند. ملت لیتوانی مردمی هوشیار هستند که در میان آنها اندیشه‌مندان و محققان و متخصصان زیادی وجود دارد و به همین دلیل پیشرفت زیادی کرده‌اند. البته اطلاعات عمومی آنها درباره ایران کم است هر چند نگاه عمومی نسبت به ایران خوب است.

از طرف دیگر در لیتوانی مسلمانها خیلی کم هستند ولی همین عده اندک در آنجا یادآور

□ امام خمینی بینشی جدی و آینده‌نگر داشت. دیدگاه‌های ایشان فرازمانی بود

□ امروزه ایران به برکت امام خمینی، کشوری مستقل و آزاد و توسعه یافته است

□ مردم لیتوانی ایران را فقط کشوری مسلمان نمی‌دانند بلکه ایران و مردم آن را کشور و ملتی سربلند می‌شناسند که راه استقلال و آزادی را برگزیده است

انقلاب اسلامی ایران به حساب می‌آیند و رفتار مردم با فرهنگ لیتوانی با آنها بسیار خوب است و با گرمی از آنان پذیرایی می‌کنند.

حضور: چه برداشتی از اندیشه‌های امام خمینی درباره کرامت و ارزش انسان دارید؟

عباس داریخ: امام خمینی، بینشی جدی و آینده‌نگر داشت. دیدگاه‌های ایشان فرازمانی بود و علاوه بر زمان حال، آینده را نیز در برمی‌گرفت. امام خمینی مخالف ظلم و ستم بود و اعتقاد داشت هیچ کشوری - اعم از مسلمان و غیرمسلمان - نبایستی زیر یوغ ظلم و ستم قدرتمندان باشد. او می‌خواست همه ملت‌ها آزاد باشند. هر کجا که امام بود مردم به او رو می‌آوردند. در پاریس چقدر همسایگان ایشان او را گرمی داشتند و دوست داشتند و برای او احترام خاصی قایل بودند. امام از حیث معنوی بسیار بالا بود.

امام خمینی به غرب و همه کشورها نشان داد که رهبر عالی انقلاب با روشی جدید و شیوه‌ای تازه است. غرب هم به این موضوع معترف بود که امام متجاوز به حقوق دیگران را مردود

می‌شمارد و در دید او انسان به خاطر انسان بودنش - از هر قوم و قبیله و کشور و ملت و دین و مسلکی - ارزش و احترام دارد. درسهای او موقت و زودگذر نیست بلکه همیشه برای حال و آینده است.

حضور: وضعیت امروز ایران و ارتباط آن را با جهان غرب و قدرتهای بزرگ چگونه

می‌بینید؟

عباس داریخ: امروزه ایران به برکت نهضت امام خمینی کشوری مستقل و آزاد و توسعه یافته و عالی است و تمایل دارد با تمام کشورها ارتباط دوستانه داشته باشد ولی این غرب است که نمی‌خواهد با ایران روابط عادلانه برقرار کند. امام از همه قدرتها می‌خواست که ایران را کشوری آزاد و مستقل بدانند و با احترام متقابل با ایران رابطه داشته باشند.

غرب امام را نمی‌شناخت، این امام متقی و پرهیزکار که در یک خانه اجاره‌ای کوچک زندگی می‌کرد و چیزی از مال و منال دنیا نداشت و اصلاً میلی به این چیزها نداشت اما دولتمردان غربی همه چیز دارند: سلطنت، ملک و مال و دارایی و... اما آنها آنچه ندارند ملت است. امام ملت ایران را با خود داشت و این رمز موفقیت ایشان بود و رمز موفقیت ایران.

حضور: در رابطه با نامه امام خمینی به رهبر شوروی سابق چه می‌دانید و چه نظری

دارید؟

عباس داریخ: امام خمینی خوب می‌دانستند که ستمگری و اشغالگری دوامی نخواهد داشت و چندان نخواهد پایید، از همین رهگذر بدون هیچ ترسی با اتکا به خداوند متعال در برابر قدرتهای بزرگ ایستادند و به رهبر شوروی سابق هم نامه نوشتند. ایشان با روشنی و صداقت که خصلت ذاتی او بود همه قضایا را به رهبر شوروی گوشزد کرد. حاکمان اتحاد جماهیر شوروی خیلی تلاش کردند تا این نامه را مخفی کنند یا کوچک نشان دهند و به سادگی از کنار آن بگذرند ولی نتوانستند جلوی عظمت آن را بگیرند.

□ حاکمان شوروی خیلی تلاش کردند تا نامه امام به گورباچف را مخفی کنند یا کوچک نشان دهند و به سادگی از کنار آن بگذرند ولی نتوانستند جلوی عظمت آن را بگیرند

□ امام هرگز از مشکلات مسلمانان غافل نبودند و در این راه ذره‌ای کوتاه نیامدند و از هیچ مسئولیتی شانه خالی نکردند

حضور: نهضت امام خمینی برای کشورهای اسلامی و مسلمانان و نیز مستضعفان عالم چه

پیامی داشت؟

عباس داریخ: در آن دوران، اعراب و مسلمانان از اهداف امام خمینی چیز زیادی نمی‌فهمیدند و در عمق کلام امام نیاندیشیده بودند و به طور سطحی با آن برخورد کردند. آنها نمی‌دانستند - و ظاهراً هنوز هم نمی‌دانند - که غرب در میان مسلمانان به دنبال چیست و دول قدرتمند عالم در پی چه هستند. آنها حقوق و ثروت و تمام حیثیات مسلمین را می‌خواهند. در حالی که امام می‌خواست کشورهای اسلامی مستقل و آزاد باشند و روی پای خود بایستند و سرور و آقای خود باشند نه تابع و نوکر دیگران. امام خواهان خیر و صلاح و خوشبختی مسلمانان و همه مستضعفان بودند.

حضور: چه مانعی وجود دارد که بعضی از کشورهای اسلامی نسبت به راه امام انحراف

دارند؟

عباس داریخ: مانع بزرگ همین عدم فهم کلام امام خمینی است که دولتهای بزرگ چقدر در پی استعمار و استثمار مسلمانان هستند. امام در این خصوص بسیار هشدار دادند ولی کشورهای

اسلامی عموماً نفهمیدند. کشورهای مسلمان می ترسند چرا که میان پتک و سندان قرار گرفته‌اند. امام خمینی چقدر هشدار داد تا آنها مزدور غربیها و بیگانگان نشوند. امام می گفت حکام اسلامی باید خیرشان به مردم برسد بویژه حکام کشورهای عربی.

ملت عرب اینک دنبال فهم اندیشه امام و فهم کشور و ملت ایران است. آنها می خواهند چون دولت و ملت ایران آزاد و مستقل و قدرتمند باشند ولی حاکمان آنها نمی خواهند چون از روی ترس وابسته به بیگانگان خصوصاً آمریکا هستند. البته آدم مؤمن و معتقد از کسی نمی ترسد. آدم با ایمان از کسی هراسی ندارد. شما نگاه کنید به لبنان. حزب الله لبنان در میان جوانان حزب اللهی چنان شور و هیجانی ایجاد کرده است که بنبند پیکر اسرائیل را می لرزاند. آنها پیاپی از حزب الله شکست خوردند بخصوص در این جنگ اخیر. حکومت اسرائیل به تدریج نابود خواهد شد. حکومت اسرائیل با مردم خود چه می کند؟ مردم آنها هرگز روی آرامش را ندیده و نخواهند دید. اگر دولتی بر محور باطل بچرخد نابود خواهد شد و اسرائیلی ها تاوان این بطلان را می پردازند.

ملت فعلی یهود حتی حاضر به ایجاد یک حکومت عربی است تا بالاخره بتواند آسایش داشته باشد اما سردمداران اسرائیل اصلاً چنین چیزی نمی خواهند. اما امام خمینی با خود آسایش و آرامش و امنیت آورد و چه دستاوردهای بزرگی از این رهگذر حاصل شد. دولت ایران در زمان شاه یک حکومت مستبد و وابسته بود که خیر ملت خود را نمی خواست. ولی امام خمینی با اندیشه والای خود در راه ملت و عقیده ملت، مجاهده کرد و اینک همه از آن تلاشها بهره می گیریم.

امام در راه حق و حقیقت و نجات مسلمانان مبارزه کردند و به ملت آموختند که باید در کنار محرومان و بیچارگان باشند و برای آنها کار کنند که همانها بهترین پشتیبان دولت اسلامی خواهند بود. امام هرگز از مشکلات مسلمانان از جمله در لبنان، سوریه و بویژه ملت مظلوم فلسطین غافل نبودند و در این راه ذره‌ای کوتاه نیامدند و از هیچ مسئولیتی شانه خالی نکردند.

حضور: درباره تبلیغات غرب خصوصاً آمریکا درباره مداخله ایران در عراق یا سایر نقاط و همکاری با تروریستها چه نظری دارید؟

عباس داریخ: این ادعا و تبلیغ آمریکا نادرست است. خود آمریکا بزرگترین مداخله‌گر در کشورهای دیگر است. اما اگر کشوری خواستار سربلندی و آزادی کشور دیگر باشد تا روی پای خود بایستد و مقهور ظلم و ستم نشود این دخالت نیست بلکه انجام وظیفه اسلامی و انسانی است. امام خمینی بر این اعتقاد بود که باید به کمک همه کشورهای ستمدیده و مظلوم و فقیر شناخت. اما آمریکا در همه کشورها دخالت می‌کند و حتی در منزل مردم هم دخالت می‌کند، آنهم دخالت به معنای تروریستی آن. آمریکا خواهان تسلط اقتصادی و سیاسی و فرهنگی است. آمریکا علناً می‌گوید دنبال نقشه خاورمیانه جدید است تا بر این منطقه سلطه یابد و فساد و بی‌اخلاقی را حاکم گرداند و این است که خود او با تمام تروریستها همکاری دارد.

